#BEACTIVE
EVROPSKI TEDEN ŠPORTA
23.–30. september

#športajmoinberimo

nacionalni medresorski program za spodbujanje branja med mladimi športniki
#verjemivproces #beremoskupaj #beremozrazlogom

SLOVENIJA

#športajmoinberimo:
nacionalni medresorski program za spodbujanje branja med mladimi športniki in športnicami

Nacionalni medresorski program za spodbujanje branja med mladimi športniki in športnicami[1] ima izhodišča v **Nacionalni strategiji za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019 - 2030**, ki jo je vlada RS sprejela decembra 2019, in v **Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice iz leta 2018.** Program je oblikovan v sodelovanju med Ministrstvom za kulturo RS, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport RS, Zavodom RS za šolstvo, Centrom za spodbujane bralne pismenosti v Mariborski knjižnici, Javno agencijo za knjigo RS in Olimpijskim komitejem Slovenije – Združenjem športnih zvez. Praktična izhodišča za oblikovanje programa predstavlja večletno sodelovanje **Hokejskega drsalnega kluba Maribor in Mariborske knjižnice** pri nagrajenem programu za uvedbo inovativnih storitev za uporabnike **Hokejska bralna postava.**

Ciljna skupina pri izvedbi nacionalnega medresorskega programa za spodbujanje branja med mladimi športniki (v nadaljevanju programa) **so mladostniki med 15. in 19. letom starosti, ki večino svojega prostega časa namenijo športu.** Po javno dostopnih podatkih o kategoriziranih športnikih v Sloveniji **predstavlja ta ciljna skupina 56,97 % vseh kategoriziranih športnikov.** Vseh kategoriziranih športnikov je 7.084, od tega jih v to starostno skupino sodi 4.036. Med vsemi registriranimi športniki (po podatkih na spletni strani OKS-ZŠZ je teh 59.538[2]) **jih 39,18 %** sodi **v ciljno skupino** mladostnikov med 15. in 19. letom starosti.

Podatki o življenju mladih Evropejcev, ki so dostopni na spletni strani Statističnega urada RS, nam izrišejo sliko te generacije. V življenju mladih moških in žensk **ima pomembno mesto šport** (55 % moških in 53 % žensk se s športom ukvarja vsaj 1x tedensko), takoj za tem **ima pomembno mesto tudi branje** (45 % pripadnikov te starostne skupine letno prebere več kot 5 knjig), življenje te generacije močno zaznamujejo internet (96 % moških in 100 % žensk uporablja internet vsak dan), **družabna omrežja** (82 % moških in 98 % žensk uporablja družabna omrežja vsak dan) in **komunikacija preko interneta** (47 % moških in 72 % žensk uporablja internet za telefoniranje ali video pogovore)[3].

»Človek sestavi dve stvari, ki prej nista bili povezani. In svet se spremeni. Ljudje takrat morda tega ne opazijo, ampak ni važno. Svet se je kljub temu spremenil.« Julian Barnes: Lege življenja

[1] V nadaljevanju uporabljamo izraz mladi športnik, vendar ta izraz velja tako za mladega športnika kot mlado športnico
[2] podatki pridobljeni 7.8.2020 s spletne strani: http://www.olympic.si/sportniki/registracija-in-kategorizacija
[3] Odstotki so prikazani za starostno skupino 15. let, saj so vezani na spremenljivko končane stopnje izobrazbe (po pregledu podatkov za starost 16., 17. in 18. let smo ugotovili, da so odstopanja minimalna in ti podatki zadoščajo za izris značilnosti ciljne skupine).

#BEACTIVE
EVROPSKI TEDEN ŠPORTA
23.–30. september

#športajmoinberimo

nacionalni medresorski program za spodbujanje branja med mladimi športniki
#verjemivproces #beremoskupaj #beremozrazlogom

SLOVENIJA

Program izpostavlja sedem smernic:

1. Za mlade športnike želimo ustvariti **okolje**, v katerem bo branje knjig sprejeto kot del njihovega razvoja in jim bo omogočalo lažje, boljše, uspešnejše in učinkovitejše usklajevati športno, akademsko (šolsko) ter osebnostno življenje ter postaviti gradnike za nadaljnjo življenjsko pot. Povezave med družino, šolo, klubom, reprezentanco in knjižnico lahko ustvarijo ustrezno spodbudno okolje.

2. Vplivati želimo na **odnos mladih športnikov do branja** ter širiti **védenje**, da je bralna pismenost temeljna zmožnost za pridobivanje in ustvarjanje novega znanja v njihovem osebnem, akademskem in športnem življenju.

3. Mladim športnikom želimo predstaviti **branje kot veščino**, ki jo izboljšajo s treningom. S treningom branja lahko vplivajo na razvoj svojih možganov in tako sproščajo tiste rezerve, ki jim pomagajo, da bodo lahko še boljši tako na športni kot akademski poti.

4. Sodobne raziskave izpostavljajo **pomen branja pri razvoju in delovanju možganov** ter oblikovanju miselnost posameznika, kar lahko ključno vpliva na športno, akademsko ter zasebno življenje mladega športnika. V tem kontekstu jih želimo ozavestiti tudi o vplivu tehnologije z zasloni na njihovo akademsko, športno in zasebno življenje.

5. Mladim športnikom želimo predstaviti **branje knjig kot sestavni del priprave na tekmovanja**, ki jim nudi možnost napredovanja na njihovi športni, akademski in osebnostni poti. Branja spoznajo ne le kot prostočasno dejavnost, temveč kot tehniko, ki jim daje možnost takega napredovanja. Prednost dajemo skupinskemu branju v različnih oblikah ter skupnemu pogovoru o prebranem.

6. Za mlade športnike oblikujemo **individualne bralne nasvete.**

7. Branje knjig želimo predstaviti **kot redni del procesa športnih priprav in treningov, tudi kot podporo pri pripravah na tekmovanja.** S pomočjo tega programa spodbujanja branja med mladimi športniki je model trenažnega procesa sestavljen iz štirih stebrov:
a. Informacije/znanje o izbrani športni panogi
b. Informacije/znanje o fizični pripravljenosti
c. Informacije/znanje o zdravi športni prehrani
d. Informacije/znanje o psihološki pripravi ali predpriprave na psihološko pripravo – trening koncentracije, osredotočenosti, sodelovanje, spoznavanje čustev, empatije itn. (t. i. športna inteligenca)

Program **#športajmoinberimo** smo pričeli pilotno razvijati v letu 2020 v okviru Evropskega tedna športa v obliki pogovora med vrhunskimi in mladimi športniki ob knjigi in branju, v splošnih knjižnicah v Kopru, Mariboru in Kranju.